



FINNSAM INFORMATION

Årgång 8 Nr 4 - december 2002

Så kom vintern i år igen, med snö och kyla.

Nu är det gött och tänka tillbaka på den sköna sommaren vi haft.

Som bevis på att idoga påtryckningar och en FINNSAM-konferens gör stor nytta, kan jag meddela att rian i Norra Talltorp, Smedjebacken, är räddad. Två raska gossar har i höst-rusket bytt de nedersta ruttnande stockarna, riktat om rian, lagt om taket och satt igen en glugg på baksidan. Träden närmast rian är nedhuggna och fladdermusen har flyttat. Inga spår efter råttor fanns inne i den "rökdoftande" rian.

Jag önskar er alla en skön vinter, vare sig ni pulsar runt i snödrivorna eller njuter av en intressant bok. För egen del så är det Segerstedt's gamla anteckningar som håller mig sällskap i vinternörkret.

Christina Norlander

Nästa info utkommer i mars 2003. Sista manusdag blir 28 febr.

Detta nummer innehåller bl.a.:

- Rapporter från höstkonferensen
- Nya böcker
- Hemsidetips
- Vårkonferensen 2003, prel. program

www.finnsam.org

FINNSAM-konferensen i Strömsund hösten 2002

Av Tor Eriksson, Örebro



Fredagen den 30 augusti

Efter en natts tågresor från Örebro och en dags vandring i Östersund med besök bl.a. på Jämtlands läns museum, där den märkliga Överhogdalstapeten finns att beskåda, kom en bil och hämtade mig. Vi anlände till Ströms hembygdsgård, där Sten Sundquist tog emot oss. Finnskogskonferensen öppnades sedan av Sven Schylberg från Heimbygda, Jämtlands läns hembygdsförbund. Över trettio personer, de flesta från Jämtland, deltog under helgen. Jag tillhörde dem som hade rest allra längst för att komma till Strömsund.

Några kvällsaktiviteter ägde sedan rum på logen vid Ströms hembygdsgård. Maud Wedin beskrev inflyttningen av skogsfinnar till Sverige med tonvikt på språket, som det speglas i de skogsfinska ortnamnen. En karta visades över finska bosättningar i Norrland. Strömsfinnarna kom via Viksjö i Ångermanland. Vi fick även en bild av släktforskningen i Ströms- och Tåsjöbygden. För den stod bl.a. Bodil Westberg och Sig-Britt Wahlström. Till Ströms Vandrarhem i Tullingsås begav sig sedan de som hade beställt övernattningsrum.

Lördagen den 31 augusti

Frukost på vandrarhemmet och sedan in mot Strömsund igen. Sten Sundquist, Ströms Hembygdsförening, inledde dagen. Föreningen startade 1906 i Artur Hazelius anda. Man studerade sägner och liknande. Föreningen har ägnat sig mycket åt släktforskning som sammanställts i små skrifter. Med utgångspunkt från bron över Ströms Vattudal lät sedan Sten blicken svepa över området. En pilgrimskyrka har tidigare funnits vid Vattudalen helgad åt St Olof. Kring 1910 fanns planer på att göra Strömsund till Jämtlands andra stad.

Harry Byberg och Sven Schylberg berättade så om avradslandens betydelse för finnkolonisationen. I Jämtland betecknar avrad den avgift som erlades till kronan för nyttjanderätten till allmanningen. De egentliga finska bosättningarna i Jämtland har skett inom avradslanden i Hammerdals och Ströms socknar. De första nedsättningsbrevens är daterade 1666. Maud Wedin delgav oss sedan finska släktnamn i Mellannorrland.

Stig Welinder skildrar en utgrävning av ett finntorp i södra Dalarna. Platsen är Svartviken i Stora Skedvi, där Simon Finne bor 1647 enligt källorna. Det här är finska torp i "svenskars" utmarksområden. Sig-Britt Wahlström återkommer med Richard Gothe och Strömsbygden. Sig-Britt är släkt med Richard. Hon har sökt efter människor med minnen av honom. Sådana finns det endast få kvar, bl.a. en gammal man i Ringvattnet, född 1911. F.d. barnbibliotekarie Yngve Hedin presenterar finnskogslitteratur. Han har alldeles nyligen blivit intresserad av skogsfinnarna.

Strömsunds Kommun bjöd sedan på middag iorstugan på Ströms hembygdsgård. En Hedenvindkväll i dikt och ton från Finnskogen vidtog. Gustav Hedenvind-Eriksson porträtteras av Yngve Hedin. Gustav föddes 1880, äldst av tio syskon. Gustav lämnade sitt barndomshem Kvarnede vid 16 års ålder för att aldrig återvända dit.

Han använde sig av några berättare i "Jämtländska sagor". Anders Hedén sjöng sedan visor av bl.a. Helmer Grundström, Nils Parling och Dan Andersson. Till min stora förvåning visade det sig att Anders var en gammal kurskamrat till mig. Efter visstunden återvände vi till vandrarhemmet för lite gemytlig samvaro som avslutning på den långa dagen.

Söndagen den 1 september

Vi lämnade vandrarhemmet för att först bege oss tillbaka till hembygdsgården. Maths Östberg visade där bilder och berättade om byggnadsskick och svedjebruk i Ströms – Alanäs och Tåsjöbygden. Efter kaffetåren satte vi oss i bilar för en tur upp mot Alanäs och Tåsjö. Efter ett tag svängde vi av från stora vägen för att på småvägar ta oss runt Flåsjön. Vid Havsnäs stannade bilarna. Utanför Havsnäs låg en gång en bosättning på Holmen. Lars Zakrisson utflyttar hit 1689 från det första hemmanet i Havsnäs. Detta enligt Richard Gothes bok: Finnkolonisationen inom Ångermanland, Södra Lappmarken och Jämtland.

Nästa anhalt blev Alanäs, där vi besökte den gamla kyrkan. På en av gårdarna bor Ragnar Persson. Hans släkt har i nio led bott på samma gård. Sedan rundar vi Flåsjön och kommer till Siljeåsen. Den här bosättningen tog Olof Pålsson upp. Så småningom kommer vi fram till Kyrktåsjö. Nu är vi inne i Ångermanland. Här serveras middagen på Tåsjöberget. Härifrån har man en vidunderlig utsikt över nejden. Väster om Tåsjöberget fanns Heikkis svedja. Det är en av svedjorna som beskrivs i Allan Nilssons sammanställning över några svedjeområden i Tåsjö. Ungefär till mitten av 1800-talet svedjade man i området. Ett häbbre vid Tåsjön besöktes även innan vi tackade våra värdar och skiljdes åt för den här gången. Jag fick skjuts ned till Östersund igen, där tåget senare på kvällen anlöpte stationen. När morgonen randades var jag åter i Örebro och en ny arbetsdag väntade mig.

Arne Östmans och Jan-Erik Björks nya böcker

Den 9 november, på Arkivens dag, var det boksläpp på Torsby Finnkulturcentrum. Två FINNSAM-medlemmar, Arne Östman och Jan-Erik Björk, har utkommit med var sin mycket värdefull bok, båda med stor bakomliggande forskningsinsats.

Arne Östman, hade av hälsoskäl tyvärr inte möjlighet att vara med, men hans bok fick en mycket fin presentation av Bo Hansson, Borlänge. **Lång-Kristoffer** med underrubriken **Berättelsen om en finsk nybyggarfamilj i 1600-talets Värmland** ingår i serien Torsby Finnkulturcentrums skrifter. Den forskning, som ligger bakom denna bok, är något av ett livsverk för Arne Östman. Vi gratulerar honom hjärtligt, när han nu har fullbordat detta verk. Arne hade framfört ett varmt tack för den blomsteruppvaktning han fått från FINNSAM genom Tor Eriksson.

Jan-Erik Björk - boende i Västergötland och med skogsfinnska rötter i bl. a. Ekshärad och Norra Råda - har publicerat **Sammandrag av Älvdals härads domböcker 1600 - 1649** och arbetar nu vidare med en fortsättning för andra hälften av 1600-talet. Härigenom får vi för hela 1600-talet en lika god tillgång till Älvdals härads domböcker som vi förut har i Gunnar Almqvists utgåvor av domböcker för Fryksdals härad.

Björk berättade om sin forskning med utgångspunkt i släktforskning och gav ett antal intressanta exempel ur domböckerna. Ett mål från 1632 "är det första beviset i Älvdals härads domböcker på finsk närvaro. Tyvärr framgår inte vilka finnar eller hemman som avses", skriver Björk. Det blir av naturliga skäl fler finnar i den kommande delen för andra hälften av 1600-talet. Det är också önskvärt att Björk senare fortsätter även med 1700-talet.

Båda böckerna finns att köpa från bl.a. Torsby Finnkulturcentrum, och de kommer också att finnas tillgängliga vid nästa FINNSAM-konferens. I FINNKULTUR Nr 1 för år 2003 blir det recensioner av båda böckerna.

Arne Vannevik

Hemsidor om SKOGSFINNAR

källa: Finnskogsmuséet (Maths Östberg) m. fl.

Ancestor förlag/släktutredningar	www.algonet.se/~kenlar/
Dan Andersson	http://turist.ludvika.se/danandersson
Dan Andersson Sällskapet	http://w1.591.telia.com/~u59103844
Din väg till historien	www.historia.nu
Emigration & Historia Östmark	www.tordata.se/emigrant/main.htm
Fennia (släktforskning i Sv. o No.)	www.fennia.nu
Finnarnas historia i Östergötland	http://sydaby.eget.net/mig/finn0.htm
Finnbosättningar (Anbytarforum)	http://genealogi.aland.net/discus/messages/3711/14654.html
Finnekulturen i Romerike	http://hivolda.no/prosjekt/ingerelisesolberg
Finnerödja hembygdsförening	http://passagen.se/finnerodja
Finngården Rikkenstorp	http://hem.passagen.se/frodo2/rikkenstorp
Finnmarken förr och nu (tidskrift)	www.finnmarken.org
FINNSAM	www.finnsam.org
Finnskogen Kulturverksted	www.fik.no
Finnskogen Turistforening	www.east.no/finnskogtf
Finnskogslandet "Mottiland"	www.algonet.se/~barbro/ls/mottiland
Finnskogsmuséet	http://home.swipnet.se/finnskogsmuseet
Finntorparna i Mången	http://geocities.com/Athens/Troy6160/finntorp.html
Folkmusikens Hus i Rättvik	www.folkmusikenshus.w.se
Fågelsjö Gammelgård	www.fagelsjo.nu
Genealogiska samfundet i Finland	http://sss.genealogia.fi/indexr.htm
Gravberget Finnskogen	www.gravberget.no/finnskogen
Kulturkoppra	www.kulturkoppra.se
Kulturnät Gävleborg	www.gpunkt.com
Lagg-släktens historia	www.genealogi.se/dalarna/lagg2.htm
Lekvattnet	www.lekvattnet.nu
Ljustorps Hembygdsförening	www.ulander.com/ljustorp

Mållångens Intresseförening	http://home.swipnet.se/mallangen/text.htm
Nordiska Muséet	www.nordm.se
Norsk Slegtshistorisk forening	www.genealogi.no
Omkring tiggarn från Luossa/om Gunde Johansson	http://w1.591.telia.com/~u59102780
Ovanåkers kommun	www.ovanaker.se
Riksarkivet Finland	www.narc.fi/sve/ka.html
Seppo Remes hemsida	http://w1.220.telia.com/~22004518/pa.htm
Skattlösberg – i den lilla byn	http://home.swipnet.se/Lenas-dikter-och-tankar/byn
Skattlösbergs Bygdegille	www.geocities.com/noete.geo/skattlosberg.htm
Skogsfinnarna i den svenska maktstaten	www.hum.mh.se/arkeologi/skogsfinnar.html
Skogsfinske intresser i Norge	www.skogsfinsk.net
Skräddrabo Bygdegårdsförening	http://victorian.fortunecity.com/kingston/424/bygdegard
Solør Slegtshistorielag	http://home.online.no/~olejeast/solslegt
Språk- och folkminnesinstitutet	www.dal.lu.se/sofi
Stiftelsen Finnskogen	www.finnskogen.org
Svedjenävan (internet-tidskrift)	http://w1.246.telia.com/~u24602393
Swedish Colonial Society	www.colonialswedes.org
Søre Osen Historielag svedjeprosjekt	http://home.no/svedje.start.no
Sør Østerdal Slegtshistorielag	http://home.online.no/%7Ebaekkev/slegtshistorie/startside.htm
Taiga - timmerhus	www.taigainter.net
Torsby Finnkulturcentrum	www.tordata.se/tfc
Torsby kommun	www.torsby.se
Veidarvons förlag	www.veidarvon.com
Velkommen till Finnskogen	http://home.sol.no/~harbos/right.htm

Preliminärt program för Vårkonferens 2003 i Trysil

FREDAG 30 MAJ

Innkvartering på Trysiltunet (Trysilfjellet)

13.00 lunsj

13.40 avreise til Storsvea, vandring fra Storsvea til Håberget, Elverum

16.30 hentes i Håberget (Finnskogsleden)

18.00 middag

mulig fremvisning av filmen om og med NITTAHÅ-Jussi på Finnskogen.

LØRDAG 31 MAJ

Etter frukost holder Gabriel Bladh foredrag om finnene og skogen

ca. 11.00 kaffe i Ljørkoien til Magne Kjellstad, han forteller om sitt lille museum.

ca. 12.30 lunsj i Varåhålla Grendehus.

ca. 14.00 Fløtarmuseet i Søre Osen.

ca. 17.30 Underholdning

ca. 19.00 Middag

SØNDAG 1 JUNI

Etter frukost FINNSAM-konferanse

ca 11.00 Frank Robert Lund fra Borregaard forteller om skogen idag.

ca.12.00 lunsj

-> Utførligare program kommer i nästa utskick !



Ett nytt år med många FINNSAM-aktiviteter är i antågande och kassören har ett viktigt meddelande till oss alla:

Så är det då åter dags att betala medlemsavgiften till FINNSAM. Avgiften är oförändrat 110 kronor för en tid av två år.

Den täcker utskicket av vårt blad Finnsaminformation åren 2003 och 2004. Att avgiften gäller för två år beror på att vi vill underlätta administrationen.

Önskar du betala för en längre tid på en gång, kanske för fyra år, går det naturligtvis bra. Det kan ju vara praktiskt om du är bosatt i t.ex. Finland, där vi inte har något postgirokonto.

OBS! Var noggrann vid inbetalningen med att ange ditt namn, adress, och helst telefonnummer så att din inbetalning säkert registreras. Det kommer alltid en viss mängd inbetalningar utan avsändare och dessa blir allt svårare att spåra. Det vore ju trist om du betalar in avgiften utan att få något utskick.

Tor Eriksson

Finnskogsmuseet

Maths Östberg i samarbete med
Skräddrabo Bygdegårdsförening

Finnskogsmuseet vid Bygdegården i Skräddrabo ligger 2,5 mil söder om Alfta/Edsbyn samt 7,5 mil norr om Falun.

Museet startades 1986 av Finn Rideland och Maths Östberg. Målsättningen och ambitionen har varit att samla information och material om finnskogsregionerna i Sverige och Norge. Finnskogsmuseet i Skräddrabo är idag det enda tvärsandinaviska med skogsfinsk kultur som tema.

Museet har en inomhusutställning med drygt 300 föremål, lika många foton samt kartor från de olika finnbygdsområdena. Materialet sträcker sig från Tiveden i söder till lappmarken i norr, från de norrländska kustlandskapen i öster till Norge i väster.

Finnskogsmuseet har också en av de största skogsfinska bok- och artikelsamlingarna. I referensbiblioteket finns c:a 1 700 böcker och häften samt c:a 1 300 småskrifter som behandlar skogsfinnarna. Där finns även litteratur från och om Finland, Delaware, Tornedalen samt Finnmark. Finnskogsmuseet har också videofilmer om finnkultur samt musikkassetter/-skivor.

Finnskogsmuseet hälsar dig välkommen som gäst! Jag ordnar guidade visningar i museet eller i de omgivande finnmarkerna. Jag ordnar också skräddarsydda finnskogskurser efter önskemål. Du väljer kurslängd, innehåll och prisläge. Det går även bra att boka mig för kurser eller föreläsningar i din egen finnbygd. Jag har besökt och studerat de flesta finnbygderna i Skandinavien och kan erbjuda olika föredrag med finnbygdsanknytning.

Väl mött i finnskogen!

Snart är julen här igen och Tomten han ilar med sina paket
för att hinna till oss alla



God Jul och Nytt År

Önskas er alla



Information om FINNSAM

Postgironr Sverige	646 27 77-1
Postgironr Norge	0533.3489440
Medlemsavgift år 2002/2003	110,-

Kassör och adresslista:

Tor Eriksson, Västra Nobelgatan 22, SE-703 55 ÖREBRO
Tel: (0)19-12 08 84 (tor.eriksson@telia.com)

Skogsfinnska bibliografin:

Lars-Olof Herou, Gästgivaregatan 12, SE-771 53 LUDVIKA
Tel: (0)240-169 60 (loherou@hotmail.com)

Redaktör för FINNSAM-info:

Christina Norlander, Vasagatan 20D, SE-773 30 SMEDJEBACKEN
Tel: (0)240-754 25 (christina.norlander@telia.com)

Ledningsgrupp 2001-2002

Mellannorrland	(s-k) Maud Wedin, Bergalid 3, SE-791 32 FALUN Tel: (0)23-228 64 (maud.wedin@telia.com) (suppl) Gränt Wallin, Nyland
Gävle-Dala/Orsa	Maths Östberg, Östra Kyrkbyn 41, SE-822 91 ALFTA Tel: (0)271-1010 68 (finnskogsmuseet@swipnet.se) (suppl) Barbro Sindler, Falun
Bergslagen	Christer Nilsson, Ulvsbygatan 24B, SE-654 64 KARLSTAD Tel: (0)54-21 60 22 (christer.nilsson@kil.se) (suppl) Lars-Olof Herou, Ludvika
Tiveden	Lena Gribing, Anderstorp, SE-695 94 FINNERÖDJA Tel: (0)584-202 86 (lena.gribing@telia.com) (suppl) Ingrid Gustafsson, Finnerödja
Värmland	Arne Vannevik, Brunndalsvägen 5, SE-685 33 TORSBY Tel: (0)560-712 84 (a.vannevik@tordata.se) (suppl) Inga-Greta Lindblom, Torsby
Norge södra Finnskogen	Birger Nesholen, Gruetunet Museum, NO-2260 KIRKENÄR Tel: 629-473 15 (gruetunet.museum@east.no) (suppl) Per-Martin Tvengsberg, Hamar
Norge norra Finnskogen	Rolf Rønning, Skaugbergetv 54, NO-2433 HERADSBYGD Tel: 624-165 67 (rolfro2@frisurf.no) (suppl) Mary G Tangen, Törberget